

ÚČETNÍ UZÁVĚRKA A ZÁVĚRKA

Cíl kapitoly

Studenti se seznámí s činnostmi souvisejícími s účetní uzávěrkou a sestavováním účetních výkazů v rámci účetní závěrky.

1.1 Účetní uzávěrka

Otázky:

1. Charakterizujte uzávěrkové operace v obchodních společnostech:
 - a) inventarizace majetku a závazků,
 - b) závěrečné operace u zásob,
 - c) odpis pohledávek,
 - d) tvorba a zúčtování opravných položek,
 - e) kontrola časového rozlišení nákladů a výnosů,
 - f) zaúčtování kursových rozdílů,
 - g) tvorba a zúčtování rezerv,
 - h) zaúčtování dohadných položek,
 - i) sestavení daňového přiznání, zaúčtování splatné daně ze zisku,
 - j) výpočet a zaúčtování odložené daně ze zisku,
 - k) uzavření účetních knih.
2. Popište zvláštnosti uzávěrkových operací v jednotlivých typech obchodních společností.

Poznámky

Poznámky

Příklady

Příklad 1 – Inventarizace majetku a závazků

Účetní jednotka provedla inventuru s následujícími výsledky:

Číslo	Účet	Účetní stav (Kč)	Inventura (Kč)	Norma přirozených úbytků (Kč)	Rozdíl (Kč)	Účtovací předpis	
						MD	D
1.	022	900 000	830 000				
2.	031	1 200 000	1 260 000				
3.	032	400 000	200 000				
4.	112	200 000	210 000	10 000			
5.	123	450 000	400 000	20 000			
6.	132	280 000	260 000	20 000			
7.	211	65 000	64 500				
8.	062	45 000	500				

Doplňující údaje:

- Ve firmě byl zničen nedbalostí zaměstnance přístroj v pořizovací ceně 70 000 Kč, dosavadní oprávky 30 000 Kč. Škoda nebyla zaměstnanci předepsána k úhradě.
- Při inventuře nalezen dosud nezaevidovaný pozemek, ocenění znalcem na 60 000 Kč.
- Ve firmě byl odcizen obraz v hodnotě 200 000 Kč.
- Ve skladu materiálu byl zjištěn přebytek materiálu.
- Ve skladu hotových výrobků bylo zjištěno manko.
- Manko v prodejně v důsledku krádeží.
- Bylo zjištěno manko v pokladně, bylo předepsáno k úhradě pokladníkovi.
- Z podnikového trezoru byly odcizeny akcie .

Úkol: Sestavte účtovací předpis pro inventarizační rozdíly.

Příklad 2 – Závěrečné operace u zásob – způsob B účtování o zásobách

Počáteční stav účtu 112 Materiál na skladě je 200 000 Kč. V průběhu účetního období byl nakoupen materiál v pořizovací ceně 1 260 000 Kč, z toho bylo ve výrobě spotřebováno 860 000 Kč, materiál za 96 000 Kč byl prodán a materiál v hodnotě 5 000 byl zničen při manipulaci. Firma nemá stanovenou normu přirozeného úbytku zásob.

- Úkol:** Vypočítejte konečný stav materiálu na skladě.
Sestavte účtovací předpis pro zaúčtování uzávěrkových operací.
Vypočtete konečný stav účtu 501 – Spotřeba materiálu.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Konečný stav účtu 112 Materiál na skladě	
Konečný stav účtu 501 Spotřeba materiálu	

Příklad 3 – Odpis pohledávek

Počáteční stav pohledávky na účtu 311 – Odběratelé je 350 000 Kč. Na dlužníka byl prohlášen konkurz a věřitel přihlásil pohledávku ve stanovené lhůtě. Do dne přihlášení pohledávky nebyla vytvořena opravná položka k pohledávce a nebyl uplatněn odpis pohledávky. Po skončení konkurzu bylo věřiteli uhrazeno 50 % pohledávky.

- Úkol:** Sestavte účtovací předpis.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Příklad 4 – Opravné položky k pohledávkám

Počáteční stav pohledávky na účtu 311 – Odběratelé je 350 000 Kč. K rozvahovému dni vzhledem prodloužení splatnosti byla vytvořena opravná položka ve výši 50 %, z toho 20% daňově uznatelná a 30% daňově neuznatelná. Po provedení inventarizace byla účetní opravná položka přehodnocena a snížena na 20% hodnoty pohledávky.

Úkol: Sestavte účtovací předpis.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Příklad 5 – Inventarizace pohledávek

Účetní jednotka provedla inventarizaci pohledávek s následujícími výsledky:

Číslo	Účet	Počáteční stav	Operace
1.	311/X	450 000	Pohledávka za odběratelem X v konkurzním řízení, na základě výsledku konkurzu bylo uhrazeno 100 000, zbytek uhrazen nebude.
2.	311/Y	200 000	Pohledávky za odběratelem Y v konkurzním řízení, soud zamítl konkurz pro nedostatek majetku.
3.	335/Z	250 000	Pohledávky za bývalým zaměstnancem Z, který zemřel a neměl dědice.
4.	311/A	230 000	Pohledávka za odběratelem A, 12 měsíců po lhůtě splatnosti.
5.	311/B	420 000	Pohledávky za odběratelem B, 28 měsíců po lhůtě splatnosti.

Úkol: Zapište počáteční stavy na analytických účtech a zformulujte účtovací předpis k jednotlivým operacím.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Příklad 6 – Časové rozlišení nákladů a výnosů

K rozvahovému dni nebyly ve firmě zaúčtovány tyto operace:

Číslo	Doklad	Název operace	Kč	MD	D
Běžné účetní období					
1.	VBÚ	Přijaté nájemné za pronájem budovy na první pololetí příštího roku	250 000		
2.	VÚD	Pronájem stroje za běžné období, který bude uhrazen v únoru příštího roku	420 000		
3.	VBÚ	Úhrada předplatného za odborný časopis na příští rok	2 400		
4.	VÚD	Pojistné plnění pojistky za požár ve skladu materiálu v běžném období, které do rozvahového dne nebylo uskutečněno.	290 000		
5.	VÚD	Prozatím nepřipsané úroky z vkladu	10 000		
6.	VÚD	Náklady na vývoj nového výrobku, zúčtované v režijních nákladech, výrobek se začne vyrábět příští rok, rozpouštění nákladů je stanoveno na tři roky.	300 000		
Následující účetní období					

Číslo	Doklad	Název operace	Kč	MD	D

Úkol: Sestavte účtovací předpis k jednotlivým operacím běžného účetního období.
Zformulujte účetní operace a sestavte účtovací předpis v následujícím účetním období.

Příklad 7 – Kurzové rozdíly

Obchodní společnost má v účetnictví zůstatky na vybraných účtech v Kč i EUR, v průběhu roku používala pevný kurz 28 Kč/EUR.

Účet	EUR
221/1 Bankovní účty	15 000
211/1 Pokladna	6 000
311/1 Pohledávky	3 600
321/1 Závazky	4 800
251/1 Majetkové cenné papíry k obchodování	2 300
256/1 Dlužné cenné papíry držené do splatnosti	1 200
063/1 Ostatní cenné papíry a podíly	4 800

K rozvahovému dni přepočítala majetek a závazky aktuálním kurzem ČNB 28,3 Kč/EUR.

Úkol: Dopočítejte konečné stavy účtů a zaúčtujte kurzové rozdíly.

Účet	Hodnota/EUR	Účetní stav /Kč	Přepočtený stav/Kč	Kurzový rozdíl	MD	D
221/1	15 000					
211/1	6 000					
311/1	3 600					
321/1	4 800					
251/1	2 300					
256/1	1 200					
063/1	4 800					

Příklad 8– Účtování rezerv

K rozvahovému dni má účetní jednotka následující stav rezerv:

- Rezerva na opravu dlouhodobého majetku, celková hodnota rezervy 800 000 Kč, tvorba rezervy plánována na 4 roky, 200 000 Kč ročně, rezerva se začala tvořit v minulém roce.
- Rezerva na garanční opravy, počáteční stav rezervy 350 000, v důsledku provedených garančních oprav čerpání rezervy v hodnotě 240 000 Kč.

Úkol: Zapište počáteční stavy, zformulujte účetní operace a sestavte účtovací předpis.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Příklad 9 – Dohadné položky

Účetní jednotka zjistila při sestavování účetní závěrky následující skutečnosti:

- Nevyfakturované dodávky materiálu v hodnotě 230 000 Kč (firma účtuje způsobem A).
- Odhad výše škody za zboží ničené při přepravě, která bude uhrazena pojišťovnou 360 000 Kč.
- Závazek z titulu škody, která vznikla nekvalitní prací zaměstnanců, konečnou výši stanoví soud, odhad 130 000 Kč.

V následujícím účetním období došlo k následujícím operacím:

- Došla faktura za zboží, cena zboží bez DPH 230 000 Kč, DPH 19 % 43 700 Kč, cena celkem 273 700 Kč.
- Pojišťovna uhradila škodu ve výši 340 000 Kč.
- Soud stanovil náhradu škody ve výši 150 000 Kč.

Úkol: Zformulujte účetní operace a sestavte účtovací předpis.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
Běžné účetní období				

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
Následující účetní období				

Příklad 10 – Splatná daň z příjmu

K datu účetní uzávěrky byly na účet 710 – Účet zisků a ztrát převedeny následující konečné zůstatky:

710 - Účet zisků a ztrát

501	86 000	602	860 000
512	11 000	621	64 800
513	3 700	623	18 000
518	18 000	641	14 000
521	120 000	648	2 600
524	42 000	662	180 400
541	20 000		
549	2 600		
551	52 400		
559	4 700		
562	15 000		
568	600		
obrat	376 000	obrat	1 139 800

Doplňující údaje:

- Účet 512 se skládá ze dvou analytických účtů 512.1 Cestové v limitu (konečný stav 6 300) a 512.2 Cestovné nad limit (konečný stav 4 700).
- Daňové odpisy dlouhodobého majetku jsou 45 200.
- Sazba daně z příjmu je 24 %.

Úkol: Vypočítejte základ daně a splatnou daň, daň zaúčtujte.

Výpočet odložené daně

Rok	Účetní zůstatková cena	Daňová zůstatková cena	Rozdíl	Odložená daň	Odložená daň Z/P	K zaúčtování

Účtování odložené dani:

Rok	Název operace	Kč	MD	D

Příklad 12 – Uzavření účetních knih

K 31.12.2005 byly na účet 702 – Konečný účet rozvažný převedeny tyto zůstatky:

Číslo účtu	Kč	Číslo účtu	tis. Kč
022	740 000	311	126 000
082	360 000	321	84 180
112	150 000	331	48 000
119	80 000	336	36 000 (závazek)
211	42 000	342	12 000
221	631 180	343	21 000 (závazek)
231	100 000	411	1 108 000

Účetní jednotka používá evidenci zásob **způsobem B**, je plátce DPH.

V roce 2006 nastaly tyto účetní případy:

Číslo	Doklad	Operace	Kč	MD	D
1.	PŘÍ	Převzetí zásilky materiálu fakturované v minulém roce	80 000		
2.	VÚD	Software vytvořený ve vlastní režii, neuznán jako aktivum	18 000		
3.	FAD	Přijatá faktura za výrobní linku Cena bez DPH DPH 19% Cena celkem	1528400 290396 1818796		
4.	VÚD	Doprava linky	64 800		
5.	FAD	Přijatá faktura za montáž linky Cena bez DPH DPH 19% Cena celkem	168 800 32072 200872		
6.	VÚD	Linka zařazena do používání	1762000		
7.	VÚD	Vyřazení počítače prodejem Dosavadní oprávky Pořizovací cena Zůstatková cena	36 000 56 000 20 000		
8.	FAV	Počítač prodán Cena bez DPH DPH 19 % Cena celkem	14 000 2 660 16 660		
9.	VÚ	a) úhrada FAD	84 180		
		b) úhrada FAV	126 000		
		c) mzdy převedeny na účet zaměstnancům	48 000		
		d) odvod pojistného na zdravotním a sociálním pojištění	36 000		
		e) odvod zálohy na daň z příjmu zaměstnanců	12 000		
		f) odvod DPH	21 000		
10.	VÚD	a) zúčtování hrubých mezd	120 000		
		b) dávky sociálního pojištění	16 800		
		c) srážky zdravotního pojištění	15 000		
		d) srážky zálohy na daň z příjmu	29 000		
		e) ostatní srážky	14 800		
		f) předpis zákonného zdravotního a sociálního	42 000		

Číslo	Doklad	Operace	Kč	MD	D
		pojištění za zaměstnance			
11.	FAV	Za poskytnuté služby Cena bez DPH DPH 19% Cena celkem	860 000 163 400 1023400		
12.	VÚD	Akcept směnky k úhradě FAV z operace 11 Směnečná hodnota úrok	1023400 1200000 176 600		
13.	VÝD	Spotřeba materiálu	86 000		
14.	VPD	Cestovné do limitu nad limit	6 300 4 700		
15.	VPD	Úhrada nájemného na 1. čtvrtletí 2007	25 000		
16.	VPD	Úhrada pohoštění	3 700		
17.	VÚD	a) manko ve skladu materiálu (nad normu)	2 600		
		b) tvorba opravné položky k materiálu	4 700		
		c) předpis manka k úhradě zaměstnanci	2 600		
18.	VÚD	Odpisy samostatných movitých věcí (daňové odpisy jsou 38 400)	52 400		
19.	VÚ	a) inkaso směnky z operace 12	1200000		
		b) připsané úroky z vkladů	3 800		
		c) splátka krátkodobého bankovního úvěru	20 000		
		d) úhrada úroků z úvěru	15 000		
		e) poplatky za vedení účtu	600		
20.	VÚU	Splátka úvěru	20 000		
21.	VÚD	PS účtu Materiál na skladě	150 000		
22.	VÚD	KS účtu Materiál na skladě podle výsledků inventarizace	141 400		
23.	VÚD	Zúčtování daně z příjmu			
24.	VÚD	Převod disponibilního zisku			

Úkoly:

Sestavte Počáteční účet rozvažný k 1.1.2006

Zaúčtujte předkontace.

Vypočítejte a zaúčtujte splatnou daň.

Sestavte účet 702 – Konečný účet rozvažný, účet 710 – Účet zisků a ztrát

701 – Počáteční účet rozvahový

--	--

702 – Konečný účet rozvahový

--	--

710 - Účet zisku a ztrát

--	--